

KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)

**Specjalność nauczycielska
(nazwa specjalności)**

Nazwa	Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie oświaty
Nazwa w j. ang.	A student with special educational needs in the education system

Koordynator	Dr Ewa Zawisza-Wilk	Zespół dydaktyczny
		Pracownicy Katedry Pedagogiki Szkolnej i Dydaktyki Akademickiej
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

- Zapoznanie z podstawowymi regulacjami prawnymi w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- Poznanie najczęstszych przyczyn niepowodzeń szkolnych ucznia
- Poznanie problemów ucznia z dysleksją (dysgrafią, dysortografią, dyskalkulią), nadpobudliwością psychoruchową z deficytami uwagi (ADHD), zaburzeniami ze spektrum autyzmu (ASD), zaburzeniami zachowania, zaburzeniami odżywiania (anoreksją i bulimią) oraz wsparcie uczniów szczególnie uzdolnionych

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności
Wiedza	W 01 - zna podstawy prawne funkcjonowania obecnego systemu oświaty, posiada wiedzę na temat zadań nauczyciela wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	N_W12 N_W09 N_W10
	W 02 - posiada podstawową wiedzę na temat zaburzeń rozwoju i zaburzeń neurorozwojowych dziecka	N_W08
	W 03 - zna techniki pracy z dziećmi z najczęściej występującymi problemami rozwojowymi oraz ze szczególnymi uzdolnieniami	N_W01 N_W04 N_W05

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności
Umiejętności	U 01 – potrafi przedstawić i interpretować przepisy dotyczące pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych w systemie oświaty, ma świadomość odpowiedzialności za powierzonych pod opiekę uczniów	N_U01 N_U04 N_U06
	U 02 – posiada umiejętności indywidualizacji pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych	N_U11
	U 03 – posiada umiejętność planowania pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych zna techniki i metody pracy	N_U16 D_U06

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności
Kompetencje społeczne	K 01 – potrafi określić zakres swojej wiedzy i odpowiedzialności w pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych w systemie oświaty,	N_K01 N_K04
	K 02 - wie, w jaki sposób zastosować wiedzę dotyczącą pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych , systematycznie podnosi swoje kompetencje zawodowe oraz dba o rozwój kompetencji kluczowych u uczniów	N_K06 N_K07
	K -03 - potrafi określić zakres swoich obowiązków związanych z indywidualizacją pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wdrożyć odpowiednie metody i techniki pracy	D_K03

Organizacja								
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach						
		A	K	L	S	P	E	
Liczba godzin	-	-	15	-	-	-	-	-

Opis metod prowadzenia zajęć

Metody problemowe, eksponujące i podające; wykład, pogadanka, prezentacja multimedialna, film, analiza przypadków; metody aktywizujące, interpretacja przepisów, warsztaty problemowe

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Egzamin praktyczny
W01								x					
W02								x					
W03						x		x					
U01								x					
U02								x					
U03						x		x					
K01								x					
K02								x					
K03						x		x					

Kryteria oceny	Udział w analizach i dyskusji; umiejętność interpretacji przepisów prawa dotyczących pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, konspekt zajęć indywidualizujących pracę z dzieckiem z dysleksją, dyskalkulią, nadpobudliwością psychoruchową z deficytem uwagi, ASD

Uwagi	Istota przedmiotu zawiera się w kilku aspektach: - znajomości prawa związanego z prawami ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i obowiązkami nauczyciela w tym zakresie, odpowiedzialności zawodowej oraz umiejętnością interpretacji odpowiednich przepisów; - wiedzy na temat najczęściej występujących zaburzeń rozwojowych i neurorozwojowych u dziecka oraz znajomości metody pracy - wykształceniu potrzeby stałej aktualizacji wiedzy i podnoszenia kwalifikacji nauczycielskich

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- Podstawy prawne funkcjonowania szkoły i znajomość obowiązków nauczyciela wynikających z zapisów prawa, szczególnie zaś Ustawy o systemie oświaty, Karty Nauczyciela, Kodeksu Pracy oraz rozporządzeń MENiS związanych z pracą z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych

- Poznanie specyficznych trudności w uczeniu się i zachowaniu u uczniów z różnymi problemami rozwojowymi, neurorozwojowymi, szczególnie najczęściej występującymi (ADHD, zaburzenia ze spektrum autyzmu w tym zespół Aspergera, ASD, dysleksją, dyskalkulią), zaburzeniami odżywiania oraz uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami

- Obowiązki nauczyciela wynikające z opieki nad grupą uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, poznanie technik i metody pracy z takimi uczniami, planowanie pracy nauczyciela, interwencje

Wykaz literatury podstawowej

J. Cieszyńska, M. Korendo, Karty diagnozy. 10 etapów rozwoju dziecka, Wyd. Pedagogiczne ZNP, 2012

E. Zawisza, Bezradność nauczycieli w pracy z uczniami z zespołem Aspergera, [w:] Nauczyciel - między etosem a presją rzeczywistości. T. 1, Wielowymiarowość kompetencji współczesnego nauczyciela / redakcja A.Kwaterna, S. Kowal, E. Zawisza, Kraków, Wyd. UP, 2016

S. Mihilewicz, Dziecko z trudnościami w rozwoju, Impuls, Kraków, 2001

J. Wycisk, B. Ziółkowska, Młodzież przeciwko sobie: zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia - jak pomóc nastolatkom w szkole, Warszawa : Difin, cop. 2010

K. Landerl, L. Kaufmann, Dyskalkulia, Gdańsk, Harmonia Universalis, 2015

Materiały dla studentów on-line:

Marta Korendo, Dysleksja – problem cywilizacyjny <file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/Dysleksja%20-%20problem%20cywilizacyjny.pdf>

Marta Korendo, Jak pomóc dziecku z zespołem Aspergera? Bliżej Przedszkola, maj 2010 <file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/jak%20pomoc%20dziecku%20z%20zespolem%20aspergera.pdf>

Joanna Kosmalowa, O pomaganiu i współpracy. Nauczyciele i inni specjaliści wobec rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/j.kosmalowa_o_pomaganiu-i-wspolpracy.pdf

Anna Florek Katarzyna Hamerlak Fundacja CZAS DZIECIŃSTWA, Dziecko autystyczne i z zespołem Aspergera w przedszkolu i szkole. Włączanie do grupy rówieśniczej i tworzenie warunków sprzyjających uczeniu się <file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/dziecko-autystyczne-i-z-zespoem-aspergera-w-przedszkolu-i-szkole.pdf>

Aleksandra Machura Strategia postępowania wobec ucznia przejawiającego symptomy ryzyka dysleksji file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/a.machura-strategia_2.pdf

Anna Stelmaszewska

Program terapeutyczny dla dziecka z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD) file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/Program_dla_dziecka_z_ADHD-A_Stelma.pdf

Anna Jaskólska, Dorota Rzepecka, Poradnia odkrywa i promuje talenty – przykłady dobrych praktyk <file:///C:/Users/Ewa/AppData/Local/Temp/powiatowa-poradnia-psychologiczno-pedagogiczna-w-skierniewicach1.pdf>

AKTY PRAWNE (z: www.isap.sejm.gov.pl)

Ustawa z dnia 25 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy - Prawo oświatowe (Dz.U. 2019 poz. 761)

Ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1043) *Dział dziesiąty Bezpieczeństwo i higiena pracy*

Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1287) *szczególnie fragmenty; Rozdz. II Obowiązki nauczycieli, Rozdział V Warunki pracy i wynagrodzenie, Rozdział 8 Ochrona zdrowia, Rozdział X Odpowiedzialność dyscyplinarna*

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Ogłoszony 14 listopada 2018r, Poz. 2140)

Wykaz literatury uzupełniającej

J. Cieszyńska, M. Korendo, Wczesna interwencja terapeutyczna, Wyd. Edukacyjne, Kraków, 2007

E. Zawisza, M. Mądry-Kupiec, E. Śliwa, Objaw, znak, kod. Rozważania na przykładach prawidłowego i nieprawidłowego rozwoju dziecka, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków, 2018

M. Bogdanowicz, Leworęczność u dzieci, Warszawa, 1992

Boraczyńska Małgorzata, Uczeń zdolny - metody pracy, Warszawa, Raabe Spółka Wydawnicza, 2012

Pierwsza pomoc przedmedyczna. Mini podręcznik (dostępny on-line: www.ratownictwo.win.pl)

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	8
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		30
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1